

Συλλογή της Νομολογίας

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (δεύτερο τμήμα)

της 3ης Απριλίου 2014*

«Προδικαστική παραπομπή — Ενέργεια — Επισήμανση της καταναλώσεως ενέργειας των τηλεοράσεων — Κατ' εξουσιοδότηση κανονισμός (ΕΕ) 1062/2010 — Ευθύνες των εμπόρων — Τηλεόραση η οποία παραδόθηκε στον έμπορο χωρίς ετικέτα, πριν την έναρξη ισχύος του κανονισμού — Υποχρέωση του εμπόρου να τοποθετήσει ετικέτα, από της έναρξης ισχύος του κανονισμού, σε τέτοια τηλεόραση και να προμηθευτεί ετικέτα μεταγενεστέρως»

Στην υπόθεση C-319/13,

με αντικείμενο αίτηση προδικαστικής αποφάσεως δυνάμει του άρθρου 267 ΣΛΕΕ, που υπέβαλε το Thüringer Oberlandesgericht (Γερμανία) με απόφαση της 5ης Ιουνίου 2013, η οποία περιήλθε στο Δικαστήριο στις 11 Ιουνίου 2013, στο πλαίσιο της δίκης

Udo Rätzke

κατά

S+K Handels GmbH,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (δεύτερο τμήμα),

συγκείμενο από τους R. Silva de Lapuerta, πρόεδρο τμήματος, K. Lenaerts (εισηγητή), αντιπρόεδρο του Δικαστηρίου, J. L. Da Cruz Vilaça, Γ. Αρέστη και J.-C. Bonichot, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: M. Szpunar

γραμματέας: A. Calot Escobar

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία,

λαμβάνοντας υπόψη τις παρατηρήσεις που υπέβαλαν:

- η Γερμανική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τους T. Henze και B. Beutler,
- η Ιταλική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από την G. Palmieri, επικουρούμενη από τον A. De Stefano, avvocato dello Stato,
- η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, εκπροσωπούμενη από τις K. Herrmann και B. Eggers,

κατόπιν της αποφάσεως που έλαβε, αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα, να εκδικάσει την υπόθεση χωρίς ανάπτυξη προτάσεων,

* Γλώσσα διαδικασίας: η γερμανική.

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

- 1 Η αίτηση προδικαστικής αποφάσεως αφορά την ερμηνεία του άρθρου 4, στοιχείο α', του κατ' εξουσιοδότηση κανονισμού (ΕΕ) 1062/2010 της Επιτροπής, της 28ης Σεπτεμβρίου 2010, που συμπληρώνει την οδηγία 2010/30/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου όσον αφορά την επισήμανση της κατανάλωσης ενέργειας των τηλεοράσεων (ΕΕ L 314, σ. 64, στο εξής: κατ' εξουσιοδότηση κανονισμός).
- 2 Η εν λόγω αίτηση υποβλήθηκε στο πλαίσιο ένδικης διαφοράς μεταξύ του U. Rätzke και της S+K Handels GmbH (στο εξής: S+K), ανταγωνίστριας του U. Rätzke στον τομέα του εμπορίου ηλεκτρικών συσκευών, και ιδίως τηλεοράσεων, σχετικά με αγωγή για παράλειψη, βάσει του γερμανικού δικαίου περί αθέμιτου ανταγωνισμού.

Το νομικό πλαίσιο

Το δίκαιο της Ένωσης

Η οδηγία 2010/30/ΕΕ

- 3 Η αιτιολογική σκέψη 19 της οδηγίας 2010/30/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 19ης Μαΐου 2010, για την ένδειξη της κατανάλωσης ενέργειας και λοιπών πόρων από τα συνδεδεμένα με την ενέργεια προϊόντα μέσω της επισήμανσης και της παροχής ομοιόμορφων πληροφοριών σχετικά με αυτά (ΕΕ L 153, σ. 1) έχει ως εξής:

«Η Επιτροπή θα πρέπει να εξουσιοδοτηθεί να εκδίδει κατ' εξουσιοδότηση πράξεις σύμφωνα με το άρθρο 290 της ΣΛΕΕ, σε σχέση με την επισήμανση και τις ομοιόμορφες πληροφορίες για την κατανάλωση ενέργειας και άλλων βασικών πόρων από συνδεδεμένα με την ενέργεια προϊόντα κατά τη χρήση. Είναι ιδιαίτερα σημαντικό να διεξάγει η Επιτροπή τις κατάλληλες διαβουλεύσεις κατά τις προπαρασκευαστικές εργασίες της, συμπεριλαμβανομένων των διαβουλεύσεων σε επίπεδο εμπειρογνομώνων.»

- 4 Η αιτιολογική σκέψη 25 της οδηγίας αυτής έχει ως εξής:

«Όταν τα κράτη μέλη εφαρμόζουν τις διατάξεις της παρούσας οδηγίας, θα πρέπει να προσπαθούν να αποφεύγουν τη θέσπιση μέτρων που θα μπορούσαν να επιβάλλουν αδικαιολόγητα γραφειοκρατικές και επαχθείς υποχρεώσεις στους ενδιαφερόμενους φορείς της αγοράς, και ιδίως στις μικρομεσαίες επιχειρήσεις [ΜΜΕ].»

- 5 Το άρθρο 2 της οδηγίας αυτής, με τίτλο «Ορισμοί», προβλέπει τα εξής:

«Για τους σκοπούς της παρούσας οδηγίας, νοούνται ως:

[...]

- ζ) “έμπορος”: ο λιανοπωλητής ή οποιοδήποτε άλλο πρόσωπο πωλεί, μισθώνει, προσφέρει για μίσθωση-αγορά ή εκθέτει προϊόντα προοριζόμενα για τελικούς χρήστες

- η) “προμηθευτής”: ο κατασκευαστής ή ο εξουσιοδοτημένος αντιπρόσωπός του στην Ένωση, ή ο εισαγωγέας που διαθέτει ή θέτει σε λειτουργία το προϊόν στην αγορά της Ένωσης. Όταν δεν υπάρχουν οι ανωτέρω, κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο που διαθέτει ή θέτει σε λειτουργία στην αγορά προϊόντα που εμπίπτουν στις διατάξεις της παρούσας οδηγίας θεωρείται προμηθευτής·
- θ) “διάθεση στην αγορά”: κυκλοφορία, για πρώτη φορά, προϊόντος στην αγορά της Ένωσης, με στόχο τη διανομή ή τη χρήση του στην Ένωση, είτε έναντι αντιτίμου είτε δωρεάν, και ανεξάρτητα από την τεχνική πώλησης·

[...]».

- 6 Το άρθρο 5 της ίδιας οδηγίας, με τίτλο «Ευθύνες των προμηθευτών», προβλέπει τα ακόλουθα:

«Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε:

- α) οι προμηθευτές που διαθέτουν στην αγορά ή θέτουν σε λειτουργία προϊόντα τα οποία διέπονται από κατ’ εξουσιοδότηση πράξη παρέχουν ετικέτα και δελτίο σύμφωνα με την παρούσα οδηγία και την κατ’ εξουσιοδότηση πράξη·

[...]

- δ) όσον αφορά τις ετικέτες και τις πληροφορίες για τα προϊόντα, οι προμηθευτές διαθέτουν δωρεάν τις απαραίτητες ετικέτες στους εμπόρους.

Χωρίς να θίγεται η δυνατότητα των προμηθευτών να επιλέγουν το σύστημα παράδοσης των ετικετών, οι τελευταίοι παραδίδουν ταχέως τις ετικέτες κατόπιν αιτήματος των εμπόρων·

[...]».

- 7 Το άρθρο 6 της οδηγίας 2010/30, με τίτλο «Ευθύνες των προμηθευτών», ορίζει τα εξής:

«Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε:

- α) οι έμποροι παρουσιάζουν σωστά, κατά τρόπο ορατό και ευανάγνωστο, τις ετικέτες και διαθέτουν το δελτίο μαζί με το φυλλάδιο του προϊόντος ή άλλο τύπο έγγραφων πληροφοριών που συνοδεύουν τα προϊόντα κατά την πώλησή τους στους τελικούς χρήστες·
- β) κατά την παρουσίαση προϊόντος εμπίπτοντος σε κατ’ εξουσιοδότηση πράξη, οι έμποροι τοποθετούν κατάλληλη ετικέτα στη σαφώς ορατή θέση που ορίζει η εφαρμοστέα κατ’ εξουσιοδότηση πράξη και στην αντίστοιχη γλώσσα.»

- 8 Το άρθρο 10 της ως άνω οδηγίας, με τίτλο «Κατ’ εξουσιοδότηση πράξεις», προβλέπει στις παραγράφους του 1 έως 3:

«1. Η Επιτροπή θεσπίζει λεπτομερείς διατάξεις σχετικά με την ετικέτα και το δελτίο μέσω κατ’ εξουσιοδότηση πράξεων σύμφωνα με τα άρθρα 11, 12 και 13, σχετικά με κάθε είδος προϊόντος σύμφωνα με το παρόν άρθρο.

Όταν ένα προϊόν πληροί τα κριτήρια που παρατίθενται στην παράγραφο 2, εμπίπτει σε κατ’ εξουσιοδότηση πράξη σύμφωνα με την παράγραφο 4.

Οι διατάξεις των κατ' εξουσιοδότηση πράξεων που αφορούν τις πληροφορίες οι οποίες περιέχονται στην ετικέτα και στο δελτίο σχετικά με την κατανάλωση ενέργειας και άλλων βασικών πόρων κατά τη χρήση, παρέχουν στους τελικούς χρήστες τη δυνατότητα να αποφασίζουν για τις αγορές τους μετά λόγου γνώσεως και στις αρχές παρακολούθησης της αγοράς τη δυνατότητα να επαληθεύουν εάν τα προϊόντα συμμορφώνονται με τις παρεχόμενες πληροφορίες.

Εφόσον κατ' εξουσιοδότηση πράξη περιέχει διατάξεις σχετικά τόσο με την ενεργειακή απόδοση προϊόντος όσο και με την κατανάλωση βασικών πόρων από αυτό, ο σχεδιασμός και το περιεχόμενο της ετικέτας τονίζουν την ενεργειακή απόδοση του προϊόντος.

2. Τα κριτήρια που αναφέρονται στην παράγραφο 1 είναι τα ακόλουθα:

- α) σύμφωνα με τα πλέον πρόσφατα διαθέσιμα στοιχεία και λαμβανομένων υπόψη των ποσοτήτων που διατίθενται στην αγορά της Ένωσης, τα προϊόντα παρουσιάζουν σημαντικό δυναμικό εξοικονόμησης ενέργειας και, κατά περίπτωση, άλλων βασικών πόρων·
- β) προϊόντα με ισοδύναμα λειτουργικά χαρακτηριστικά που διατίθενται στην αγορά παρουσιάζουν μεγάλες διαφορές ως προς τα σχετικά επίπεδα επιδόσεων·
- γ) η Επιτροπή λαμβάνει υπόψη τις σχετικές νομοθετικές πράξεις της Ένωσης και τις σχετικές πράξεις αυτορρύθμισης, όπως είναι οι προαιρετικές συμφωνίες, με τις οποίες αναμένεται ότι οι πολιτικοί στόχοι θα επιτευχθούν ταχύτερα ή με χαμηλότερο κόστος σε σύγκριση με τις υποχρεωτικές απαιτήσεις.

3. Κατά την κατάρτιση σχεδίου κατ' εξουσιοδότηση πράξης, η Επιτροπή:

[...]

δ) ορίζει ημερομηνία(-ες) εφαρμογής, τυχόν σταδιακά ή μεταβατικά μέτρα ή χρονικά διαστήματα, λαμβάνοντας ιδίως υπόψη τις ενδεχόμενες επιπτώσεις για τις ΜΜΕ ή για συγκεκριμένες ομάδες προϊόντων που κατασκευάζονται κατά κύριο λόγο από ΜΜΕ.»

- 9 Τα άρθρα 11, 12 και 13 της οδηγίας 2010/30 καθορίζουν το πλαίσιο εντός του οποίου εκδίδονται οι κατ' εξουσιοδότηση πράξεις, σύμφωνα με το άρθρο 290, παράγραφος 2, ΣΛΕΕ. Το άρθρο 11 της οδηγίας αυτής ορίζει τη διάρκεια της ασκήσεως της εξουσιοδοτήσεως από την Επιτροπή και την υποχρεώνει να υποβάλει έκθεση σχετικά με τις εξουσίες που της έχουν ανατεθεί το αργότερο έξι μήνες πριν από τη λήξη της περιόδου των πέντε ετών, από τις 19 Ιουνίου 2010. Εξάλλου, επιβάλλει στην Επιτροπή να κοινοποιεί στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο κάθε κατ' εξουσιοδότηση πράξη μόλις αυτή εκδοθεί. Το άρθρο 12 της ως άνω οδηγίας αφορά τη δυνατότητα ανακλήσεως της εξουσιοδοτήσεως και το άρθρο 13 της ίδιας οδηγίας τη διαδικασία την οποία οφείλουν να ακολουθήσουν το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο προκειμένου να διατυπώσουν αντιρρήσεις έναντι των κατ' εξουσιοδότηση πράξεων.
- 10 Το άρθρο 16 της οδηγίας 2010/30, με τίτλο «Μεταφορά στο εθνικό δίκαιο», ορίζει, στην παράγραφο του 1, τα εξής:

«Τα κράτη μέλη θέτουν σε ισχύ τις αναγκαίες νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις για να συμμορφωθούν με την παρούσα οδηγία το αργότερο στις 20 Ιουνίου 2011. Ανακοινώνουν αμέσως στην Επιτροπή το κείμενο των εν λόγω διατάξεων.

Εφαρμόζουν τις διατάξεις αυτές από τις 20 Ιουλίου 2011.

[...]»

11 Το άρθρο 18 της ως άνω οδηγίας, με τίτλο «Εναρξη ισχύος», προβλέπει τα εξής:

«Η παρούσα οδηγία αρχίζει να ισχύει την επομένη της δημοσίευσής της στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*.

Τα στοιχεία δ', ζ' και η' του άρθρου 5 εφαρμόζονται από τις 31 Ιουλίου 2011.»

Ο κατ' εξουσιοδότηση κανονισμός

12 Η αιτιολογική σκέψη 3 του κατ' εξουσιοδότηση κανονισμού έχει ως εξής:

«Πρέπει να θεσπιστούν εναρμονισμένες διατάξεις για την επισήμανση της ενεργειακής απόδοσης και κατανάλωσης των τηλεοράσεων με την επισήμανση και την παροχή ομοιόμορφων πληροφοριών σχετικά με τα προϊόντα αυτά, με σκοπό να αποτελέσουν κίνητρο για την περαιτέρω βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης των τηλεοράσεων από τους κατασκευαστές, να ενθαρρυνθούν οι τελικοί χρήστες να αγοράζουν ενεργειακά αποδοτικότερα μοντέλα, να μειωθεί η κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας από αυτά τα προϊόντα, καθώς και για να ενισχυθεί η λειτουργία της εσωτερικής αγοράς.»

13 Η αιτιολογική σκέψη 9 του κανονισμού αυτού έχει ως ακολούθως:

«Προκειμένου να ενθαρρυνθεί η κατασκευή ενεργειακά αποδοτικών τηλεοράσεων, πρέπει να επιτραπεί στους προμηθευτές που επιθυμούν να θέσουν στην αγορά τηλεοράσεις οι οποίες πληρούν τις απαιτήσεις για τάξεις υψηλότερης ενεργειακής απόδοσης να παρέχουν ετικέτες στις οποίες να εμφανίζονται αυτές οι τάξεις πριν από την ημερομηνία που θα καταστεί υποχρεωτική η ένδειξη αυτών των τάξεων.»

14 Το άρθρο 3 του ως άνω κανονισμού, με τίτλο «Ευθύνες των προμηθευτών», προβλέπει τα ακόλουθα:

«1. Οι προμηθευτές μεριμνούν ώστε:

α) κάθε τηλεόραση να φέρει τυπωμένη ετικέτα με τη μορφή και τις πληροφορίες που ορίζονται στο παράρτημα V·

[...]

3. Η μορφή της ετικέτας ορίζεται στο παράρτημα V και χρησιμοποιείται σύμφωνα με το ακόλουθο χρονοδιάγραμμα:

α) για τηλεοράσεις που κυκλοφορούν στην αγορά από τις 30 Νοεμβρίου 2011, η ετικέτα για τηλεοράσεις τάξης ενεργειακής απόδοσης:

i) A, B, C, D, E, F, G θα είναι η προβλεπόμενη στο σημείο 1 του παραρτήματος V ή, εφόσον κρίνεται σκόπιμο από τους προμηθευτές, στο σημείο 2 του παραρτήματος V·

ii) A + είναι η προβλεπόμενη στο σημείο 2 του παραρτήματος V·

iii) A++ είναι η προβλεπόμενη στο σημείο 3 του παραρτήματος V·

iv) A+++ είναι η προβλεπόμενη στο σημείο 4 του παραρτήματος V·

β) η ετικέτα για τηλεοράσεις τάξης ενεργειακής απόδοσης A+, A, B, C, D, E, F που διατίθενται στην αγορά από την 1η Ιανουαρίου 2014 είναι η προβλεπόμενη στο σημείο 2 του παραρτήματος V ή, εφόσον κρίνεται σκόπιμο από τους προμηθευτές, στο σημείο 3 του παραρτήματος V·

- γ) η ετικέτα για τηλεοράσεις τάξης ενεργειακής απόδοσης A++, A+, A, B, C, D, E που διατίθενται στην αγορά από την 1η Ιανουαρίου 2017 είναι η προβλεπόμενη στο σημείο 3 του παραρτήματος V ή, εφόσον κρίνεται σκόπιμο από τους προμηθευτές, στο σημείο 4 του παραρτήματος V·
- δ) η ετικέτα για τηλεοράσεις τάξης ενεργειακής απόδοσης A+++, A++, A+, A, B, C, D που διατίθενται στην αγορά από την 1η Ιανουαρίου 2020 είναι η προβλεπόμενη στο σημείο 4 του παραρτήματος V.»
- 15 Το άρθρο 4 του ίδιου κανονισμού, με τίτλο «Ευθύνες των εμπόρων», ορίζει τα εξής:
- «Οι έμποροι μεριμνούν ώστε:
- α) στο σημείο πώλησης, κάθε τηλεόραση να φέρει την ετικέτα που παρέχεται από τους προμηθευτές σύμφωνα με το άρθρο 3 παράγραφος 1, στην εμπρόσθια πλευρά της, έτσι ώστε να είναι εύκολα ορατή·
- [...]».
- 16 Το άρθρο 9 του κατ' εξουσιοδότηση κανονισμού, με τίτλο «Εναρξη ισχύος», ορίζει τα εξής:
- «Ο παρών κανονισμός αρχίζει να ισχύει την εικοστή ημέρα μετά τη δημοσίευσή του στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*.
- Εφαρμόζεται από τις 30 Νοεμβρίου 2011. [...]
- Ο παρών κανονισμός είναι δεσμευτικός ως προς όλα τα μέρη του και ισχύει άμεσα σε κάθε κράτος μέλος.»
- Το γερμανικό δίκαιο*
- 17 Το άρθρο 3, παράγραφος 1, του νόμου περί αθέμιτου ανταγωνισμού (*Gesetz gegen den unlauteren Wettbewerb*), ως ίσχυε κατά τον χρόνο των περιστατικών της κύριας δίκης (*BGBI.* 2010 I, σ. 254, στο εξής: *UWG*), προβλέπει τα εξής:
- «Απαγορεύονται οι αθέμιτες εμπορικές πρακτικές, εφόσον είναι ικανές να επηρεάσουν κατά τρόπο αισθητό τα συμφέροντα των ανταγωνιζομένων, των καταναλωτών ή όσων άλλων δραστηριοποιούνται στην αγορά.»
- 18 Το άρθρο 4 του *UWG* ορίζει τα εξής:«Παραδείγματα αθέμιτων εμπορικών πρακτικών
- Κατά τρόπο αθέμιτο ενεργεί ιδίως όποιος:
- [...]
11. παραβαίνει διάταξη του νόμου η οποία έχει ως σκοπό, μεταξύ άλλων, να ρυθμίσει τη συναλλακτική συμπεριφορά προς το συμφέρον των παραγόντων της αγοράς.»

19 Το άρθρο 5α, παράγραφοι 2 και 4, του UWG έχει ως εξής:

«(2) Κατά τρόπο αθέμιτο ενεργεί όποιος επηρεάζει την ελευθερία αποφάσεως του καταναλωτή κατά την έννοια του άρθρου 3, παράγραφος 2, παραλείποντας πληροφορίες οι οποίες, λαμβανομένων υπόψη όλων των περιστάσεων, καθώς και των περιορισμών του συγκεκριμένου μέσου επικοινωνίας, είναι ουσιώδεις.

[...]

(4) Ως ουσιώδεις, κατά την έννοια της παραγράφου 2, εκλαμβάνονται και οι πληροφορίες οι οποίες πρέπει να παρέχονται στον καταναλωτή βάσει κοινοτικών κανονισμών ή διατάξεων οι οποίες έχουν θεσπισθεί στο πλαίσιο της συμμορφώσεως προς τις κοινοτικές οδηγίες σχετικά με την εμπορική επικοινωνία, περιλαμβανομένων της διαφημίσεως ή του μάρκετινγκ.»

20 Το άρθρο 8, παράγραφος 1, πρώτη περίοδος, του UWG έχει ως εξής:

«Όποιος προβαίνει σε αθέμιτη εμπορική πράξη κατά την έννοια των άρθρων 3 και 7 δύναται να εναχθεί προς άρση ή, σε περίπτωση κινδύνου επαναλήψεως της προσβολής στο μέλλον, προς παράλειψη προσβολής.»

Τα πραγματικά περιστατικά της υποθέσεως της κύριας δίκης και το προδικαστικό ερώτημα

21 Στις 20 Ιανουαρίου 2012, η S+K διέθεσε προς πώληση, στη βιτρίνα της, τηλεόραση η οποία δεν έφερε την προβλεπόμενη στο παράρτημα V του κατ' εξουσιοδότηση κανονισμού ετικέτα, επισημαίνουσα την κατανάλωση ενέργειας. Η τηλεόραση είχε παραδοθεί από τον κατασκευαστή της, την εταιρία Haier Deutschland GmbH, σε έμπορο χονδρικής, την ElectronicPartner Handel SE, ο οποίος, με τη σειρά του, την παρέδωσε στην S+K στις 20 Μαΐου 2011. Στις 20 Ιανουαρίου 2012, ο εν λόγω τύπος τηλεοράσεως εξακολουθούσε να κατασκευάζεται.

22 Κατόπιν οχλήσεως από τον U. Rätzke, η S+K άσκησε αρνητική αναγνωριστική αγωγή, την οποία ακολούθησε ανταγωγή του U. Rätzke, με την οποία ο τελευταίος ζήτησε να απαγορευθεί στην εν λόγω εταιρία να διαθέτει προς πώληση τηλεοράσεις οι οποίες δεν φέρουν την προβλεπόμενη στο παράρτημα V του κατ' εξουσιοδότηση κανονισμού ετικέτα.

23 Η εν λόγω ανταγωγή ερείδεται στα άρθρα 3, παράγραφος 1, 4, σημείο 11, και 8, παράγραφος 1, του UWG και εγείρει το ζήτημα εάν η S+K ήταν υποχρεωμένη να τοποθετήσει ετικέτα, σύμφωνα με το άρθρο 4, στοιχείο α', του κατ' εξουσιοδότηση κανονισμού, στην τηλεόραση η οποία της είχε παραδοθεί στις 20 Μαΐου 2011 χωρίς ετικέτα.

24 Το Landgericht Mühlhausen απέρριψε την ως άνω ανταγωγή με το σκεπτικό ότι, για τις επίμαχες τηλεοράσεις που είχαν παραδοθεί πριν τις 30 Νοεμβρίου 2011 χωρίς ετικέτα και συμφώνως προς το νομικό καθεστώς που ίσχυε πριν την ημερομηνία αυτή, ουδόλως υφίστατο υποχρέωση να παρέχονται με τέτοια ετικέτα μετά τις 30 Νοεμβρίου 2011.

25 Το αιτούν δικαστήριο, ενώπιον του οποίου ασκήθηκε έφεση κατά της αποφάσεως του ως άνω δικαστηρίου, διερωτάται σχετικά με την ερμηνεία του άρθρου 4, στοιχείο α', του κατ' εξουσιοδότηση κανονισμού, ο οποίος, κατ' αυτό, συνιστά κανόνα συμπεριφοράς στην αγορά, κατά την έννοια του άρθρου 4 UWG. Συναφώς, το αιτούν δικαστήριο επισημαίνει ότι, λαμβανομένης υπόψη της φράσεως «που παρέχεται», η οποία χρησιμοποιείται στο άρθρο 4, στοιχείο α', του κατ' εξουσιοδότηση κανονισμού, θα μπορούσε να υποστηριχθεί ότι ο έμπορος υπόκειται σε υποχρέωση επισημάνσεως των τηλεοράσεων από τις 30 Νοεμβρίου 2011 μόνο εάν ο προμηθευτής παρέδωσε τις τηλεοράσεις αυτές με ετικέτα, σύμφωνα με την υποχρέωση που υπείχε από της ημερομηνίας αυτής. Εντούτοις, λαμβανομένου υπόψη του σκοπού της υποχρέωσεως επισημάνσεως, όπως αυτός ορίζεται στην

αιτιολογική σκέψη 3 του κατ' εξουσιοδότηση κανονισμού, θα μπορούσε, κατά το αιτούν δικαστήριο, να υποστηριχθεί ότι, από τις 30 Νοεμβρίου 2011, υφίσταται υποχρέωση επισημάνσεως για κάθε τηλεόραση που διατίθεται προς πώληση από τους εμπόρους, συμπεριλαμβανομένων και εκείνων που παραδόθηκαν πριν την ημερομηνία αυτή. Ο U. Rätzke εκτιμά ότι θα ήταν δυνατόν να συναχθεί, λόγω της συνάφειας προς το άρθρο 5, στοιχείο δ', της οδηγίας 2010/30, ότι οι προμηθευτές είναι υποχρεωμένοι να παρέχουν ετικέτες δωρεάν και άμεσα σε όλες τις περιπτώσεις, ήτοι και για τις συσκευές που παραδόθηκαν πριν τις 30 Νοεμβρίου 2011, ώστε οι έμποροι να είναι σε θέση να συμμορφωθούν, από αυτή την ημερομηνία, προς την υποχρέωσή τους επισημάνσεως.

- 26 Υπό τις συνθήκες αυτές, το Thüringer Oberlandesgericht αποφάσισε να αναστείλει την ενώπιόν του διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο το ακόλουθο προδικαστικό ερώτημα:

«Έχει το άρθρο 4, στοιχείο α', του κατ' εξουσιοδότηση κανονισμού [...] την έννοια ότι:

- οι έμποροι έχουν (από τις 30 Νοεμβρίου 2011) υποχρέωση επισημάνσεως των τηλεοράσεων μόνον εφόσον, δυνάμει του άρθρου 3, παράγραφος 1, στοιχείο α', του εν λόγω κανονισμού (από τις 30 Νοεμβρίου 2011), οι τηλεοράσεις αυτές παραδόθηκαν ήδη με αντίστοιχη ετικέτα από τον προμηθευτή
- ή ότι οι έμποροι υποχρεούνται προς επισημάνση (από τις 30 Νοεμβρίου 2011) και εκείνων των τηλεοράσεων οι οποίες παραδόθηκαν από τον προμηθευτή πριν από τις 30 Νοεμβρίου 2011 χωρίς να φέρουν σχετική ετικέτα, ούτως ώστε οι έμποροι να υποχρεούνται να ζητούν να τους παραδοθούν (εγκαίρως, πλην όμως εκ των υστέρων) ετικέτες για τις τηλεοράσεις αυτές;»

Επί του προδικαστικού ερωτήματος

- 27 Με το ερώτημά του, το αιτούν δικαστήριο ζητεί, κατ' ουσίαν, να διευκρινιστεί εάν το άρθρο 4, στοιχείο α', του κατ' εξουσιοδότηση κανονισμού έχει την έννοια ότι η υποχρέωση των εμπόρων να μεριμνούν ώστε κάθε τηλεόραση, στο σημείο πωλήσεως, να φέρει ετικέτα παρέχουσα πληροφορίες σχετικά με την ενεργειακή απόδοση της συσκευής υφίσταται μόνον για τις τηλεοράσεις που διατέθηκαν στην αγορά από τις 30 Νοεμβρίου 2011.
- 28 Συναφώς, πρέπει, όπως επιχειρηματολόγησαν και οι ενδιαφερόμενοι, να γίνει μια σφαιρική ανάλυση των σχετικών με την επισημάνση τηλεοράσεων υποχρεώσεων τις οποίες επιβάλλει τόσο στους εμπόρους όσο και στους προμηθευτές ο κατ' εξουσιοδότηση κανονισμός, λαμβανομένης υπόψη της οικονομίας του τελευταίου, ιδίως υπό το πρίσμα των διατάξεων της οδηγίας 2010/30.
- 29 Συγκεκριμένα, το άρθρο 4, στοιχείο α', του κατ' εξουσιοδότηση κανονισμού επιβάλλει στους εμπόρους να τοποθετήσουν σε κάθε τηλεόραση την ετικέτα που παρέχεται από τους προμηθευτές «σύμφωνα με το άρθρο 3, παράγραφος 1» του κανονισμού αυτού.
- 30 Εξάλλου, το άρθρο 4 του κατ' εξουσιοδότηση κανονισμού, αντιθέτως προς το άρθρο 3 αυτού, δεν περιλαμβάνει αυτοτελές χρονοδιάγραμμα όσον αφορά την εφαρμογή του. Ωστόσο, δυνάμει του άρθρου 6, στοιχείο β', της οδηγίας 2010/30, η επιβαλλόμενη στους εμπόρους υποχρέωση τοποθέτησεως ετικέτας αφορά μόνο τα προϊόντα που εμπίπτουν σε κατ' εξουσιοδότηση πράξη και το άρθρο 10, παράγραφος 3, στοιχείο δ', της ίδιας οδηγίας προβλέπει ότι η εν λόγω κατ' εξουσιοδότηση πράξη ορίζει την κατά χρόνο εφαρμογή της ευθύνης όσον αφορά την τοποθέτηση ετικέτας. Συγκεκριμένα, προβλέπει ότι κατά την κατάρτιση σχεδίου κατ' εξουσιοδότηση πράξεως η Επιτροπή «ορίζει ημερομηνία(-ες) εφαρμογής, τυχόν σταδιακά ή μεταβατικά μέτρα ή χρονικά διαστήματα, λαμβάνοντας ιδίως υπόψη τις ενδεχόμενες επιπτώσεις για τις ΜΜΕ ή για συγκεκριμένες ομάδες προϊόντων που κατασκευάζονται κατά κύριο λόγο από ΜΜΕ».

- 31 Κατά συνέπεια, δεδομένου ότι το άρθρο 4 του κατ' εξουσιοδότηση κανονισμού δεν περιλαμβάνει αυτοτελές χρονοδιάγραμμα, αλλά παραπέμπει στο άρθρο 3, παράγραφος 1, του ίδιου κανονισμού, που καθορίζει τις ευθύνες των προμηθευτών, το κατά χρόνο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 4 του κατ' εξουσιοδότηση κανονισμού αντιστοιχεί σε αυτό του άρθρου 3 του εν λόγω κανονισμού. Επομένως, η υποχρέωση εμπόρου να τοποθετήσει ετικέτες είναι παρεπόμενη της υποχρέωσης του προμηθευτή να παράσχει τις αντίστοιχες ετικέτες.
- 32 Συναφώς, πρέπει να υπομνησθεί ότι το άρθρο 3, παράγραφος 3, του κατ' εξουσιοδότηση κανονισμού, συμφώνως προς το κατά χρόνο πεδίο εφαρμογής του ως άνω κανονισμού ο οποίος, δυνάμει του άρθρου του 9, εφαρμόζεται από τις 30 Νοεμβρίου 2011, δεν περιλαμβάνει καμία απαίτηση για τις τηλεοράσεις οι οποίες διατέθηκαν στην αγορά πριν την ημερομηνία αυτή. Συγκεκριμένα, η εν λόγω διάταξη καθορίζει επακριβώς τις απαιτήσεις που ισχύουν «για τηλεοράσεις που κυκλοφορούν στην αγορά από τις 30 Νοεμβρίου 2011» και στη συνέχεια σταδιακά, από την 1η Ιανουαρίου 2014, την 1η Ιανουαρίου 2017 και την 1η Ιανουαρίου 2020.
- 33 Από τα προεκτεθέντα συνάγεται ότι, όπως επιχειρηματολόγησαν και οι ενδιαφερόμενοι, για να δοθεί απάντηση στο προδικαστικό ερώτημα, πρέπει να ερμηνευθεί η φράση «που κυκλοφορούν στην αγορά» που χρησιμοποιείται στο άρθρο 3, παράγραφος 3, στοιχείο α', του κατ' εξουσιοδότηση κανονισμού.
- 34 Κατά το άρθρο 2, στοιχείο θ', της οδηγίας, «νοείται ως “διάθεση στην αγορά” η κυκλοφορία, για πρώτη φορά, προϊόντος στην αγορά της Ένωσης, με στόχο τη διανομή ή τη χρήση του στην Ένωση, είτε έναντι αντιτίμου είτε δωρεάν, και ανεξάρτητα από την τεχνική πώλησης». Επομένως, η πρώτη διάθεση στην αγορά είναι το αποφασιστικής σημασίας στοιχείο, ανεξαρτήτως του τρόπου διανομής.
- 35 Κατά συνέπεια, η υποχρέωση επισημάνσεως επιβάλλεται στους εμπόρους μόνον όσον αφορά τις τηλεοράσεις που διατέθηκαν στην αγορά της Ένωσης από τις 30 Νοεμβρίου 2011, ήτοι διαβιβάστηκαν στην αλυσίδα πωλήσεως από τον κατασκευαστή από την ημερομηνία αυτή.
- 36 Αυτή η ερμηνεία, η οποία λαμβάνει υπόψη την οικονομία του άρθρου 4, στοιχείο α', του κατ' εξουσιοδότηση κανονισμού, δεν μπορεί να κλονισθεί από την τελολογική ερμηνεία της ως άνω διατάξεως.
- 37 Βεβαίως, όπως επισήμανε και το αιτούν δικαστήριο, η επιβολή της υποχρέωσης επισημάνσεως των τηλεοράσεων που παραδόθηκαν πριν τις 30 Νοεμβρίου 2011 θα ενθάρρυνε, ενδεχομένως, τους τελικούς χρήστες να αγοράζουν ενεργειακά αποδοτικότερα μοντέλα, συμφώνως προς τον επιδιωκόμενο από τον κατ' εξουσιοδότηση κανονισμό σκοπό, κατά την έννοια των αιτιολογικών του σκέψεων 3 και 9.
- 38 Εντούτοις, το προαναφερθέν κίνητρο αποδεικνύεται περιορισμένο, καθόσον η διάθεση στην αγορά των ως άνω τηλεοράσεων έλαβε χώρα κατά τη διάρκεια σχετικώς σύντομης περιόδου.
- 39 Εξάλλου, το περιορισμένο αποτέλεσμα ενδεχόμενης υποχρέωσης επισημάνσεως των τηλεοράσεων που παραδόθηκαν πριν τις 30 Νοεμβρίου 2011 θα ήταν δυσανάλογο προς το διοικητικό βάρος που θα συνεπαγόταν το μέτρο για τους προμηθευτές και τους εμπόρους. Ιδιαίτερως οι ΜΜΕ θα ήταν υποχρεωμένες να ζητήσουν από τον κατασκευαστή ετικέτες καταναλώσεως ενέργειας για όλες τις τηλεοράσεις που είχαν ήδη παραδοθεί πριν τις 30 Νοεμβρίου 2011. Ωστόσο, σύμφωνα με την αιτιολογική σκέψη 25 της οδηγίας 2010/30, πρέπει να αποφεύγονται μέτρα που θα μπορούσαν να επιβάλλουν αδικαιολόγητα επαχθείς διοικητικές υποχρεώσεις στους οικείους φορείς της αγοράς, και ιδίως στις ΜΜΕ.
- 40 Όσον αφορά το άρθρο 5, στοιχείο δ', της οδηγίας 2010/30, η εν λόγω διάταξη δεν μπορεί, αντιθέτως προς όσα υποστήριξε ο U. Rätzke ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου, να οδηγήσει σε διαφορετικό συμπέρασμα. Συγκεκριμένα, η διάταξη αυτή δεν καθορίζει ούτε τις περιστάσεις υπό τις οποίες η

παροχή των ετικετών είναι αναγκαία ούτε το χρονικό πλαίσιο της υποχρέωσης αυτής, ζήτημα για το οποίο η οδηγία αυτή, και ειδικότερα στο άρθρο της 10, παράγραφος 3, στοιχείο δ', παραπέμπει στις διατάξεις κατ' εξουσιοδότηση πράξεως. Ωστόσο, η επίμαχη κατ' εξουσιοδότηση πράξη όρισε σαφώς το κατά χρόνο πεδίο εφαρμογής της υποχρέωσης επισημάνσεως, υπάγοντας στο πεδίο εφαρμογής του κανονισμού μόνο τις τηλεοράσεις που διατέθηκαν στην αγορά για πρώτη φορά από τις 30 Νοεμβρίου 2011.

- 41 Κατά συνέπεια, στο υποβληθέν ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι το άρθρο 4, στοιχείο α', του κατ' εξουσιοδότηση κανονισμού έχει την έννοια ότι η υποχρέωση των εμπόρων να μεριμνούν ώστε κάθε τηλεόραση, στο σημείο πώλησεως, να φέρει την ετικέτα που παρέχεται από τους προμηθευτές συμφώνως προς το άρθρο 3, παράγραφος 1, του ως άνω κανονισμού εφαρμόζεται μόνο για τις τηλεοράσεις που διατέθηκαν στην αγορά, ήτοι διαβιβάστηκαν για πρώτη φορά από τον κατασκευαστή προκειμένου να διανεμηθούν στην αλυσίδα πώλησεως, από τις 30 Νοεμβρίου 2011.

Επί των δικαστικών εξόδων

- 42 Δεδομένου ότι η παρούσα διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης τον χαρακτήρα παρεμπίπτοντος που ανέκυψε ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου, σε αυτό απόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων. Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν όσοι υπέβαλαν παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, πλην των ως άνω διαδίκων, δεν αποδίδονται.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (δεύτερο τμήμα) αποφαινεται:

Το άρθρο 4, στοιχείο α', του κατ' εξουσιοδότηση κανονισμού (ΕΕ) 1062/2010 της Επιτροπής, της 28ης Σεπτεμβρίου 2010, που συμπληρώνει την οδηγία 2010/30/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου όσον αφορά την επισημάνση της κατανάλωσης ενέργειας των τηλεοράσεων, έχει την έννοια ότι η υποχρέωση των εμπόρων να μεριμνούν ώστε κάθε τηλεόραση, στο σημείο πώλησεως, να φέρει την ετικέτα που παρέχεται από τους προμηθευτές συμφώνως προς το άρθρο 3, παράγραφος 1, του ως άνω κανονισμού εφαρμόζεται μόνο για τις τηλεοράσεις που διατέθηκαν στην αγορά, ήτοι διαβιβάστηκαν για πρώτη φορά από τον κατασκευαστή προκειμένου να διανεμηθούν στην αλυσίδα πώλησεως, από τις 30 Νοεμβρίου 2011.

(υπογραφές)